

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Grošelj o Prešernu.

Gospod Grošelj hoče biti na vsak način interesanten. Mož ki še dosedaj ni odgovoril na moj poziv, naj utemelji svoje plagijirane monistovsko naziranje, se je v „Narodu“ zaletel vame zaradi mojega poročila o njegovem predavanju o Prešernu. Očita mi nevednost in zlobo ter si celo domišlja, da nimam poguma ovreči ga stvarno. Sine ira et studio mu bodi povedano, da je v stvarih, o katerih hoče največ vedeti, zares ignorant in da mu zato ne ostanem dolžan dokaza. Moja teza, da ni doma ne na cerkvenokulturnem, ne na psihološkokritičnem polju, je, vsaj kar se tiče Prešernove dobe, od kraja do konca utemeljena, in sem se o tem še bolj prepričal, ko sem bral njegov polemični članek v „Narodu“.

Kdor trdi o janzenizmu, da je bil svobodomiseln in da je stremil po ponotranjenju religije, ta ne zasluži drugega imena, kot ime ignoranta. G. Grošelj piše:

„Janzenizem pa je od svojega početka bil reakcionaren v pravem pomenu besede“, s to neutemeljeno, nedokazano tezo hoče „Slovenec“ poročevalec izpodbiti moja izvajanja. Janzenisti naj so bili že iz početka reakcionarci, janzenisti, ki so krvno sovražili jezuite, ki niso pripustili cerkvi vmeševati se v javno življenje in politiko ampak so poskušali poglobiti samo verski čut ljudstva?“

Kolikor je tu besed, toliko neresnice. Iz tega, da kdo krvno sovražil jezuite, nikakor ne sledi, da je že svobodomiseln. Tudi Burbonci so sovražili jezuite in jih preganjali, ravnotako holandski kalvinci, pa so bili vzlic temu najhujši mračnjaki, fanatiki in zagrizenci. Janzenisti so bili reakcionarci in sovražniki vsakega napredka, kar izpričuje njihov nauk, o katerem se pa g. Grošelj še ne sanja ne. O človeku so učili, da je že od narave ne samo pokvarjen, ampak docela slab in zloben in da nima niti zmožnosti, ljubiti Boga, kaj še povspeti se sam z lastnimi močmi do najvišjega popolnjenja. Učili so predestinacijo, torej najstrožji fatalizem, ki mori vsak vzlet in je naravnostna negacija vsakega napredka. Zato je cerkev med drugimi obsodila tudi ta njihov mrki stavek: „Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse aut san-

guinem fuisse.“ (Const. „Cum Occasione“; 31. maja 1653.) Kdor tako principiarno zanika svobodo, kot se jo janzenisti, ta je vse kaj drugega, kot svobodoljubljen. Njihova izpovedna morala je bila skrajno stroga; v dvomnih slučajih je veljalo pri njih načelo: Odločiti se je proti svobodi, tudi v slučaju, ako je dvemljiva obveznost kake postave. Odvezo so načeloma odrekli celo v smrtni uri za gotove določene grehe. Vsakemu količjak izobraženemu človeku je ta stvar znana, le kandidat filozofije, Grošelj, čuti potrebo, pokazati tudi tukaj, v kakšnem nesoglasju je njegovo znanje z njegovo domišljavostjo. Janzenisti niso hoteli religije ponotranjiti, ker se jo 1. docela pokvarili in izpridili, kar je bilo v njej zdrave asceze, 2. pa so ravno nasprotno iz religije napravili javen in politični faktor. Noben veki ni bil tako ubog na molitvenikih in asketiških delih, kot ravno janzenistovski in jožefinski; tudi najbolj frivolni je bil XVII. in XVIII. vek. Janzenisti so delali za svoje nazore propagando po vseh dvorih in spravili svojo stvar tako v javnost, da so razburili več kot pol veka. Naščuvali so parlament, da se je potegnil za njihovo verstvo. Ti svobodomiseln janzenisti so verovali v nebroj čudežev, zamaknenja in so svojo perverzno mistiko morili vsak pravi verski čut. Nastala je sekta blaznih konvulzionistov. Vsej dobi, v kateri so živeli, so ravno zaradi svoje prenapetosti vtisnili pečat verskega indiferentizma in lascivnosti. Kdor torej to smatra za „ponotranjevanje“ religije, ta si o tem pojmu ni na jasnem in nepozna cerkvene zgodovine ter ne sme zameriti, če se mu reče ignorant. Tudi ni res, da bi se bil janzenizem po revoluciji izpremenil, ker janzenistovske teološke učne knjige uče v tej dobi isto kot so preje učili stari janzenisti. Naj si gosp. Grošelj ogleda dogmatiko škofa Gregoira, ki je poleg šole sv. Marte na Francoskem bil najuglednejši predstavnik janzenistov po revoluciji. Pač se je janzenizem prilagodil jožefinskim težnjam, ker mu je bilo do nadvlade. S „prosvetljenostjo“ one dobe ni janzenizem kot verski sistem v nobeni notranji zvezi. Jožefove naredbe proti cerkvi niso bile svobodomiseln, pač pa skrajno absolutistiške. Bokratje, ki so določevali število sveč pri maši, so bili vse kaj drugega kot svobod-

miseln. Pripadniki državnega absolutizma in centralizma so bili vsikdar reakcionarci.

Prešern ni bil nikak „mučenik svobodne misli“, ker je njegova svobodomiselnost bila tako malenkostna in tako malo herojska, da se je omejevala na to, da ni čital mašnih knjig in ni opravljal svojih verskih dolžnosti. Če je res, da je Prešern spisal „Krst pri Savici“ duhovnikom na ljubo, je to skrajno neznajčno in prav nič ni v tem „mučeništvu“ za svobodno misel. Pri kakem Husu ali Brunotu bi se nam ta izraz ne zdel tako tuj, tu pa ni nič drugega, kot smešna tirada. Na ta način si pri nas zasluži lahko mučeništvu vsak liberalni pivček.

Kar se tiče „Krst pri Savici“, ostanem pri tem, da ga g. Grošelj ne umeje, ker ga je proučeval s predsodki. Crtomirovo hipno izpreobrnjenje ni disharmonično in ne pusti čitateljevega srca neutrušenega, ker je psihološko z nedosežno fineso utemeljeno. Bogomila uporablja čutno ljubezen Crtomirovo, da v njem vzbudi višjo in čistejšo. Potem mu slika lastno duhovno prerodenje, ki mora zadeti ob mišljenje in čustvovanje Crtomirovo, ker se kot pogan zaveda moralne nemoci in propada poganstva, ki takrat ni imelo v sebi prav nobene kulturne sile. Bogomila dokazuje Crtomiru, kako krščanstvo izpopolnjuje, kar je v poganstvu plemenitega, kako vse blaži in izravna. Duhovnikove besede izpolnjujejo vrzeli v Bogomilnem nagovarjanju. Crtomira nagne do izpreobrnjenja, kaj kot umski razlogi sila, ki jo vidi delovati v Bogomilini prepovedi; temu se pridruži njegova tiha resignacija in moč milosti Božje. Ta korektni in stopnjema izvedeni dušeslovni razvoj se zdi le tistem disharmoničen, komur so moralne sile krščanstva neznana stvar. Tudi slepci ne znajo soditi o barvah. Resignacija pesnikova ni bila zadostujoči razlog, da je nastal epos, ampak je le z drugimi vred vplivala na smer in kolorit pesmi, to pa zato, ker je v tej pesnitvi mnogo radostnih in vznesenih mementov, polnih miline, ki nimajo nobenega stika s topo resignacijo.

Na osebna sumničenja, ki jih je g. Grošelj vpletel v svoj članek, ne odgovarjam, ker so prvič vsa neresnična, drugič niso s stvarjo, za katero se je šlo, v nobeni zvezi, tretjič pa le dokazujejo, da je g. Grošlju zmanjkalo razlogov. Računal je z instinkti „narodno-napredne“ mase, ki ploska vsakomur, ki ume ob vsaki priliki in nepriliki pljuvati na cerkev. Končno pa priporočam

g. Grošlju, naj se loti tistih stvari, ki jih pozna in naj nikar ne misli, da je priznanje njegovih „naprednih inteligentnih“ poslušalcev merilo za temeljitost njegovega predavanja. Če bo uvaževal to zadnjo resnico, se bo manjkrat blamiral, kot se je doslej.

Franc Terseglav.

Rusija.

47 častnikov obsojenih na smrt. „Frankl. Ztg.“ poročajo: Varšavski poveljnik je dal ustreliti 47 častnikov med njimi več rezervistov. Vojno sodišče jih je obsodilo na smrt, ker so izjavili, da ne odpotujejo na bojišče. A stotnija pehote, ki naj bi izvršila obsodbo, ni izvršila povelja, ker so pometali vojaški puške proč. Povelje so izvršili kazaki, a ko so se vračali, so bili napadeni s strelji. Mrtvih je obležalo mnogo kazakov.

Upor v Dvinskem. V Dvinskem so prepeljali v zapor dva na smrt obsojena kaznjence. Ko so to izvedeli ostali kaznjenci, so poizkusili vse, da bi ju oprostili. Med kaznjenci je izbruhnila popolna revolucija, pri kateri se je pokazalo, da imajo malone vsi kaznjenci revolverje. Ubiti sta bili dve osebi, šest pa težko ranjenih. Sele došlo vojaštvo je napravilo zopet red.

Nemir na Kurskem. Cerkvenega načelnika barona Bistrama so umorili uporniki, barona Hahn-Platena je pa rešil mlinar Wikone, ki je bil sam ranjen v trebuh.

Nezanesljiv častniški zbor. „Vossische Ztg.“ poroča iz Peterburga, da gardni polk Pavlovski že od mesca junija nadalje nič več ne pošilja vojaških straž, ker carjevi dvorjani častnikom ne zaupajo.

Prepovedani shodi. Trepov je prepovedal vsem gostilničarjem sprejemati družbe, v katerih je nad 15 gospodov. Policija namreč sumi, da so prirejali visoki gospodje v najboljših gostilnah politične shode. Trepov je zapovedal, da morajo predložiti cenzuri tudi nameravane napitnice.

Novinačelnik policijskega ministrstva. „Voss. Ztg.“ poroča, da je bil imenovan za načelnika ruskega policijskega ministrstva dosedanji ravnatelj ruske policije v Parizu, Rogoski. Novi načelnik se je klatil več tednov preoblečen

LISTEK.

Rusinski glas o Rusiji.

Rusija je zapletena v grozno vojsko z Japonci; med tem pa, ko se bori z inozemskim sovragom na življenje in smrt, ji žugajo še večje nesreče, še večji poraz doma, vse se dviga proti brezobzirnemu in pogubnemu absolutizmu, oziroma proti vladi velikih knezov in hoče poraziti zadrego vlade v dosego svojih namenov. Zraven nihilistiških teženj, socialnih činiteljev in zahtev ustave je tudi narodnostno gibanje neruskih narodov, ki se poslužujejo vstaj in usodnih uporov, da se oproste moskovskega panrusizma.

O Poljakih vemo, da jih je peterburška vlada v narodnostnem oziru silno zatirala, in da so zadnje čase z vztrajnostjo dosegli mnogo pravic. Še hujše krivice se godé pa Rusinom, katerih je v carstvu krog 27 milijonov. Rusine hoče ruska vlada povsem porusiti in zato nimajo niti pravice posluževati se svojega jezika ni v uradu, ni v cerkvi, ni v šoli. Knjige, ki jih odobri stroga ruska cenzura in izidejo v rusinskem jeziku, morajo biti tiskane v velikoruskem pravopisu!

Čuda li, da Rusini ne simpatizujejo z Rusi, od katerih nimajo že stoletja drugega razven zatiranja!

Zato je za nas vrlo zanimivo, kako pišejo in sodijo Rusini o carski vladi, in v naslednjem podam v prevodu članek, ki je izšel o Rusiji v letošnjem koledarju rusinskega društva „Prosvita“ v Lvovu: „Nadžin vladanja: Cesarstvo, neomejen absolutizem (samovlada, samodržavje). Cesar ali car z naslovom „samodržec vse Rusije“ ima neomejeno oblast. Carju v pomoč služijo: 1. Rada deržavna („gosudarstvenirij savjet“), t. j. državni svet, obstoječ iz velikih knezov, ki jih imenuje car, iz vseh ministrov in nekaterih najvišjih vojaških in civilnih dostojanstvenikov; 2. komitet ministrov; 3. rada (zbor, svet) ministrov (te ne sklicujejo že dolgo časa); 4. senat (najvišja sodna oblast); 5. sv. sinoda, najvišja oblast cerkovna in duhovna, v kateri ima največjo veljavo in najvažnejši glas „oberprokuror“, posvetni človek, ki mu tičejo ministrska prava ter ima pravo glasovanja tudi v državnem svetu in v komitetu ministrov.

Rosijski absolutizem je izreden način vladanja. Barbarskega ga ne moremo nazvati, ker se ga poslužuje država, ki jo

štejejo med civilizovane, toda običaji, sredstva, ki se jih poslužuje absolutizem, niso nič manj barbarski kakor pri narodih na nizki stopnji kulture in civilizacije. Telesna kazen (mučenje ljudi, v zadnjih časih le kmetov, z biči, palicami in šibami) je odpravljena zdaj ob priliki rojstva prestolonaslednikovega. Toda ta milost ni velike vrednosti, ker zadeva le sodnijske obsodbe; „administrativnim potom“ bodo i nadalje kaznovali, kakor doslej. Od te administrativne naprave, od policijskega nasilstva ni nihče v Rosiji varen. Rosijski absolutizem ne dopušča nikakih državljanskih svobodščin; on omejuje celo naravno pravo človeka, ker zabranjuje n. pr. Rusinom - Ukrajincom gojiti in razvijati rodni jezik. Narodom rosijske države ni dovoljeno samim odločevati svoje usode, niti se udeleževati državne uprave, in ravno v tem tiči vzrok teh žalostnih pojavov, ki globoko potresajo državne temelje in izpodjedajo njen obstoj. Revolucijska gibanja in politični uboji so nasledki teh obupnih razmer v Rosiji. Kakor svoječasno car Aleksander II. tako sta morala v novejših časih pasti ministra Bogoljepov in Sipjagin ter finlandski gen.-gubernator knez Bobrikov in minister notranjih zadev Pleve kot žrtve

te državne uprave, kateri so bili v glavno uporo.

Kakšna pa je ta uprava? Profesor zgodovine na berlinskem vseučilišču, Delbrik, je dejal nedavno: „V Rosiji so politični uboji v zvezi z obliko uprave. Ko postane despotizem že do cela neznosen, ali ko nastanejo nasilstva tako strašna, da zatro slednje pravo človeštva, nastopi uboj kot poslednje, skrajno sredstvo, da reši človeštvo ali da je vsaj maščuje. Vsi sloji družbe se udeležujejo teh ubojev počenši pri dvoru, ki je povzročil dvorno revolucijo, pa do nihilistov, izišlih iz demokratičnih mas, ki napadejo gubernatorje in ministre.“

Nepravično bi bilo, obsojati samega carja za odgovornega vsega zla v njegovi državi. Same prve glave v rosijski državi kažejo, da nima niti v nobeni ustavni državi monarh tako malo resničnega vpliva na usodo svoje države kakor v rosijskem samodržavju. Car stoji kljub svoji neomajeni oblasti pod vplivom krogov, katerih sile prelomiti ni tako lahko, kakor bi se komu dozdevalo. To umeti je mogoče iz sledečega: Med najvplivnejše ljudi v Rosiji spada 33 velikih knezov, najbližnjih članov carske rodbine, ki dobivajo

kot potepuh po peterburških predmestjih in je povzročil, da so zaprli nad 100 oseb.

Shod zemstev v Moskvi. Shod zemstev so otvorili v palači kneza Dolgarukega. Razpravljali so o Bulyginovem ustavnem načrtu, o stališču, ki ga zavzemajo javno delujoči možje nasproti ljudskemu zastopstvu, in kako izvršiti predloge, ki so jih predlagali zastopniki zemstev in mest.

Svjatopolsk-Mirski, ki ga je odpustil car meseca januarja jako nemilostljivo, se povrne v Peterburg, kjer dobi jako visoko mesto. „Journal“ poroča o tem: Pred tremi tedni mu je naznanil car, da zopet računa nanj. Mirski je nato brzojavil carju: „Vedno sem pripravljen služiti carju, ne pa njegovi okolici.“ Car je kratko odgovoril: „Pridite“, nakar je odpotoval Mirski v Peterburg.

Preganjanje vojaških beguncev. Poljski listi v Poznanju poročajo iz Varšave: Pretekli ponedeljek so preganjali vojaške begune. Vjeli so 800 begunov, ki so jih postrelili.

Ljudskega zastopstva ne bo. V Peterburgu splošno sedijo, da zato toliko časa ne skličejo ljudskega zastopstva, ker ga sploh ne nameravajo sklicati. Dvornjani se namreč boje, da bodo nepopolni načrt izrabljali za agitacijsko sredstvo proti samoderstvu. Vsled tega menijo, da je boljše, če ostane vse tako, kakor je bilo.

Car odpotuje v Moskvo. „Echo de Paris“ poroča, da namerava odpotovati car v soboto v Moskvo, kjer ostane več dni. Car hoče sam predčitati ukaz, s katerim se skliče ljudsko zastopstvo. Po drugih poročilih pa odpotuje car v Moskvo, da se poslovi od čet, ki pojdejo v Mandžurijo.

Mornarji s „Potemkina“. Mornarji v Rumuniji, ki so bili na „Potemkinu“, pregovarjajo ruski agentje, naj se povrnejo v Rusijo. Neki mornar je dobil pismo svoje matere iz Odeze, v katerem mu naznanja, da je preganjajo, ker je bil on med uporniki.

Varšavski beguni. V Varšavi je mnogo hiš praznih, ker je mnogo prebivalcev vsled zadnjih nemirov zapustilo mesto.

V Varšavi so sklenili trgovci, predložiti ruski vladi prošnjo, naj se odslej na trgovskih šolah poučuje v poljskem jeziku.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj dopoldne se je posvetoval ogrski ministrski svet o izjavi izvrševalnega odbora združene opozicije, ki sme jo priobčiti včeraj.

Dobrodelni odsek peštanske stolice je objavil danes oklic, v katerem opozarja davkoplačevalce na sklep državnega zbora dne 12. junija da davkoplačevalci niso dolžni plačevati davkov. Opominjajo se pa, da bo vsakdo dolžan plačati zaostale davke, ko se zopet prične redno državno življenje. Davkoplačevalcem zato svetujejo naj shranijo vsote za davke, da ne pridejo v zadrego, ko bo treba plačati zaostale davke.

Vlada je ukazala, da se pozovejo nadomestni rezervniki pod orožje po pošti, ker že več občin ni hotelo dostaviti pozivnic.

Košut in grof Andrassy sta odpotovala iz Budimpešte, iz tega sklepajo, da bo nekaj časa mir.

Nemški cesar razkačen.

Nemci se hvalijo, da je nemška armada glede discipline prva na svetu. No, v Kielu

vsled svojega pokolenja iz državnega zaklada po 2.400.000 kron letne — plače torej vsi vkup. 80 milijonov. Oni imajo toliko posestva, da zavzemajo več kakor tretjino vse zemlje evropske Rusije; razven tega imajo še 325 palač in gradov ter vzdržujejo 20.000 raznih poslov.

K temu treba prištevati še stotisoče raznovrstnih velmož in najvišjih vojaških in civilnih uradnikov, katerih se drži velikansko število uradnikov po vsej državi. Za vse te ljudi je sedanja vladna oblika ugodna in bi se ne dali pregovoriti tako lahko in brzo za kako premembo, — da bi se jih pa v to prisililo, ga ni sredstva.

Iz tega se da spoznati, da so politični ubeji v Rusiji le pojavi nezdravega stanja države in ga ne morejo premeniti. Tako se ne more tudi revolucijskemu gibanju v Rusiji pripisovati velikega pomena, ker je vrh tega inteligentni sloj v Rusiji raznorodni in zato slab. Šibek, široke mase naroda, ki so istotako raznorodne, pa so temne, neprosvitljene, nezmožne, da bi mogle nastopiti kakor činitelji, ki bi uvedel nov red v državi. Le kaka splošna katastrofa ali kak splošen, ne jednostranski socializem, imajoč v programu izboljšanje vseh družabnih odnošajev, bi mogel povzročiti kako premembo v državni upravi.*

se je dogodil slučaj, ki ni ravno vzor discipline v nemški mornarici. Pri vajah nemške mornarice v Kielu so na cesarjevi ladji dajali povelja z znamenji, kakor je to običajno pri mornarici. Vsaka ladja je morala ponoviti znamenje. Kar se pokaže na mali križarici „Frauenlob“ namestu zastave umazana cunjica, kijo je takoj zapazil cesar in poslal na „Frauenlob“ častnika, da poizve, zakaj so razobesili cunjico mesto zastave. Častnik je poizvedel, da so hoteli mornarji obrniti vladarjevo pozornost na ladjo, katere poveljnik je tako nečuvno ostro postopal z mornarji, da so se že enkrat uprli proti njemu. Cesar je takoj zapovedal, naj „Frauenlob“ zapusti pristanišče, ker ne mara več videti ladje, kjer vlada taka nepokorščina. Mornarji so pa le doslegli svoj namen, ker je začasno odstavljen poveljnik križarice kapitan Caesar.

Kompromis med Mladočehi in agrarci.

„Česky jih“ poroča, da se vrše neobvezna pogajanja med Mladočehi in agrarci za kompromis pri prihodnjih državnoborskih volitvah. Mladočehi so baje voljni prepuštili češkim agrarcem veliko večino kmečkih volivnih okrajev brez boja, ako se zavežejo agrarci, da ne postavijo protikandidatov proti dvem ali trem mladočehskim voditeljem. O enotnem nastopu Mladočehov in agrarcev bo sklepala državnoborska komisija.

Italijanom se baje s preosnovno brodovja premalo mudi.

Tako pravi vsaj senator, admiral Candiani, ki je ravnokar izdal obširen referat. Njegova izvajanja ugajajo javnosti, pa so prišla prepozno. Candiani pravi da bodo do konca l. 1905. zgradili le dve bojniladiji tipa „Vittorio Emanuele“, drugi dve pa šele koncem 1909. — Vlada naj bi oddala nekaj dela inozemskim ladjedelnicam, da bi bilo brodovje preje dokončano in bi se lahke nove ladje poizkusilo in za slučaj popravilo. Križark ima Italija preveč, bojnih ladij pa premalo. Ponesrečen je načrt v kolikor se tiče ladij za polaganje min. Vlada bo zgradila v ta namen samo eno ogromno oklopnico, dobro oboroženo in zelo hitro; treba pa je več takih in lahkijh ladij. Angleži gradijo za polaganje min ladje, ki imajo le 2000 ton. Kdaj bo tudi zgrajena ta velika ladja, ki jo tako nujno rabijo? Candiani pa povdarja nadalje nekaj kar je res važno in nakar so se sploh doslej premalo ozirali. Gre se namreč za moštvo. Bilo je zelo naporno, da so črtali približno 20 lir na mesec za topničarje. Če so topničarji slabo izvežbani, treba vedno prirediti strelne vaje, ker pa en sam strel iz velikih ladjinih topov stane 3000 lir, se neprimerno štedenje pri plačah britko maščuje. Ker stane bojna ladja 30 milijonov lir, varuje in brani vsak pomorščak na ladji 43.000 lir vrednosti, tega kapitala pa ni smeti izročiti vsakemu novincu. Na vsak način se vidi iz tega poročila, da bi Italija rada imela svoje brodovje v kratkem času zgrajeno in so ti referati več ali manj spreten maneuver, ki naj priganjajo vlade k hitremu delu.

Balkan.

Volitve na Srbskem. Volitev se prične že v treh dneh. Na Srbskem je veliko zanimanje za volitve. Obe radikalni skupini dolžita v volivnih oklicih ena drugo

Nadalje piše med drugimi koledar: „Malo in Velikorusi ne harmonirajo med seboj; v krajih, kjer se stikata oba naroda, se drug drugega ogiblje, ne ženijo se med seboj in se krepko drže lastnih običajev.“

Rosijska inteligenca, v kolikor ni izšla neposredno iz rosijskega, velikoruskega naroda, je zbrana iz celega sveta, so renegati, ravnotako neodkritosrčni proti narodu, katerega so se oklenili, kakor i ljuti, kruti proti njim, nad katerim hočejo gospodariti. Jasno je, da mora rosijski narod od teh tujcev in renegatov ravno tako mnogo pretrpeti, kakor drugi narodi Rusije. Z rosijskim narodom, s pristno rosijsko inteligenco bi bilo možno živeti v slogi; oni ne sovražijo Rusinov-Ukrajincev. Le vseh mogočih renegatov — uskokov je nemogoče se ubraniti, a med njimi so docela tujci, deloma pa že udomačeni. Lep del sedanjih odločivnih krogov je po svojem pokolenju povsem tuj naši državi. Ko čitamo zdaj taka imena, kakor Ljamsdorf, Pleve, Vitte, Kleigels, Stesselj, Stakeljberg, Pflug, Vitheft, Rajcenštajn, Keller in še mnogo drugih podobnih, se nam zdi, da sa ne vojskuje z Japonci Rusija, ne slovanska, ampak kaka nemška država.“ I. A.

izdaje. Boje se, da pride ob volitvah v mestih do nemirov.

Angleška gosposka zbornica o makedonskem vprašanju. V angleški gosposki zbornici je govoril lord Newton o položaju v Makedoniji. Rekel je, da se je izjalovil mürsteški načrt in zahteval, naj se ne podaljša poslovna doba avstro-ogrskim in ruskim civilnim agentom v Makedoniji. Angleški minister za zunanje stvari je takoj odgovoril. Rekel je, da položaj v Makedoniji ni ugoden, a razmere so se izboljšale. Glede civilnih agentov v Makedoniji se je sporazumela angleška vlada z Rusijo in Avstro-Ogrsko. Dasi je zavrnila turška vlada načrt o finančni reformi in nadzorstvu v Makedoniji, velelasti ne bodo prej odjenjale, da sultan sprejme načrt. Minister je rekel, da ne gre, da bi že po preteku dveh let prenehali poslovati ruski in avstrijski civilni agenti. Končno je izjavil, da Angleška ne namerava nastopati samostojno v makedonskem vprašanju.

Demonstracijo brodovja nameravajo vpriporiti vlasti pred Solunom proti Turčiji, da jo prisiliijo k vsprejetju reformnega programa. Angleška bo baje proti tej demonstraciji protestovala.

Rusko-japonska vojska.

Položaj v Mandžuriji.

Vojni poročevalec „Rusk. Slova“ Klinikov, poroča iz Gunculina, da se Japonci koncentrirajo proti levemu ruskemu krilu in da so se na zapadu silno utrdili. Vse kaže, da je položaj nejasen, neodločen. Ruska vojska je pripravljena, izpolniti svojo dolžnost in umreti. Oddelek generala Rennenkampfa ima male praske. Ob ustju Amurja je izbruhnil gozdni požar. Posadka je preprečila, da se ni razširil proti utrdbam.

Gunculin, 17. julija. Vsa poročila ruskih in inostranskih listov, da je ruska armada obkoljena, so čisto neresnična. Ravno nasprotno se je Rusom posrečilo, da so na nekaterih krajih že obšli Japonska skrajna krila. Obkoliti se pa armadi ne moreta zaradi nepremagljivih težav. — Japonsko središče je silno okrepljeno, zlasti na cesti Cantufu-Kajnan. Tu je postavljenih mnogo obležnih topov in Japonci so izkopali že mnogo skrivnih rovov in jam. — General Miščenko je nameraval obkoliti Simintin, a se je moral vrniti. Na vzhodnem krilu so Japonci pomaknili svoje postojanke daleč proti severu. Pri Nancenzi so videli japonski vojni zrakoplov.

Izpremembra v ruski mornarici.

Peterburg, 18. julija. Poveljnik peterburške luke, kontreadmiral Kuzmič, zapusti svoje mesto in odide na drugo.

Torpedovke na Amurju.

Peterburg, 18. julija. V tukajšnjem pristanu se delajo priprave, da se odpošlje več malih torpedovk na reko Amur. Izbrano bude 12 najboljših torpedovk. Na Amurju je že od lani mali oddelek torpedovk, ki so jih poslali iz Peterburga.

Kitajska in mir.

Peterburg, 18. julija. Ruska vlada ugiba, bi li pozvala Kitajsko k mirovnim pogajanjem. Vsi ugledni krogi, ki se naklonjeni miru, delajo na to, da se ugotovi kitajskim željam, ker upajo s tem prisiliti Japonsko, da stavi zmernejše pogoje. Ruska vlada se že dogovarja s kitajskim peterburškim poslanstvom, ker mora biti vprašanje pred odhodom Wittejevim rešeno.

Zdravstvene razmere v ruski vojski.

Peterburg, 19. julija. Brzojavna agentura poroča 18. t. m. iz Gotsiada, da je vest o kugi v mandžurski armadi popolnoma neosnovana. Zdravstveno stanje je izvrstno. Kužna obolenja so redka. Vojaki so sedaj bolj zdravi, kot so bili v miru po vojašnicah. Posebno dobre so razmere pri armadi.

Mirovno vprašanje.

Berolin, 19. julija. Iz New Yorka poročajo: V „Hotelu Wentworth“ na Newkastlu, otoku, ki leži pred Portsmouthom, bodo pripravili in opremili za mirovne poslaščence stanovanja (salon, spalnico in kepel), da bodo popolnoma ločeni od sveta. Dinirali bodo pri namestniku državnega tajnika, Pierceju. Če pride do miru, bo Roosevelt pogostil celo mirovno odposlanstvo v Washingtonu.

Pismo Čeha z bojišča.

„Národní Listy“ pišejo: Kapelnik 18. vzhodno sibirskega misliveškega polka gosp. Bohuslav Jelínek nam je poslal pismo, datirano dne 26. aprila v Jučemzi, v katerem pravi: „Nas sedaj muči dolgčas; sneg hitro pada, zmruže, a najhujše je protivni tropični veter. Položaj naše armade je dober; bodite o nas brez skrbi. Mi smo se doslej umikali, a ko se začno umikati Japonci, to ne bode umikanje, ampak beg Jaz

menim, izpade li bodoči boj za nas dobro, da bo v treh mesecih konec vojske!“ Da bi bilo le res tako, pa menda ne bo tako ugodno za Ruse.

General Steselj

je imenovan za poveljnika 7. ruskega armadnega zbora.

Car upa na zmago.

Berolin, 19. julija. Car je včeraj dejal Witteju, da upa na rusko zmago v Mandžuriji in da bo Rusija sklenila le častni mir. Witte si od mirovnih pogajanj ne obeta mnoge.

Japonci v severni Koreji in proti Vladivostoku.

Tokio, 19. julija. (Reuter.) Admiral Kaminura poroča 18. t. m.: Japonsko brodovje torpedolevcev je obstreljevalo ruske postojanke in predstraže ob obali severne Koreje. Rusko topništvo je streljalo na brodovje pri Jukivanu, toda naše torpedovke so razdejale ruske topove in pregnale topničarje.

London, 19. julija. (Daily Telegraph.) Rusi, ki so pričakovali Japonce na desnem bregu Tumena, so iznenadeni in ne morejo zadržavati japonskega prodiranja proti Vladivostoku, ki bo kmalu ves obkoljen.

London, 18. julija. „Times“ poroča iz Peterburga: V vojaških krogih prevladuje mnenje, da se Vladivostok kmalu uda, ker ni upanja na pomoč iz Rusije.

Rusija ne dobi posojila.

Berolin, 19. julija. „Novosti“ iz Peterburga poročajo, da je sindikat peterburških bank, ki je prevzel realizacijo novega notranjega posojila 150 milijonov rubljev, izprevidel, da je to sedaj nemogoče.

Dnevne novice.

Italijani in vseučiliško vprašanje. Včeraj so se zbrali v Trstu zastopniki vseh avstrijskih laških pokrajin, da se s poslanci vred posvetujejo o položaju, ki je nastal vsled sklepa proračunskega odseka o laškem vseučiliškem vprašanju. Pri shodu so bili navzeči tudi Italijani iz Dalmacije. Shod je nameraval Italijane zediniti glede zahtev, ki jih stavljajo vzlic stališča proračunskega odseka. „Piccolo“ je poročal, da Italijani hočejo povdarjati, da so v tem vprašanju edini, dasi se pojavljajo tudi med njimi nasprotna mnenja, ter priporočil, da naj na shodu sklepajo še o dveh važnih stvareh: kako odločno ugovarjati vladini nameri, rešiti italijansko vseučiliško vprašanje v smislu izjave proračunskega odseka, še predno pride vsa stvar pred zbornico, in kako formulirati program, kaj naj Italijani ukrenejo in kako naj se organizirajo, da preprečijo vladno nakano. Italijani nameravajo sklicati velikanski ljudski shod, nekako „dumo“, ki naj bo izraz ljudske volje in si pribori ugled, da bodo njegovo izjavo na kompetentnem mestu uvaževali.

Za laško vseučilišče v Trstu.

Včeraj so zberovali v Trstu italijanski državni in deželni poslanci, kakor tudi mnogo italijanskih politikov. Predsedoval je zadrski župan dr. Ziliotto. Italijanskim državnim poslancem, osobito načelniku italijanskega državnoborskega kluba Malfattiju, so izrekli zaupnico. — Sprejeli so resolucijo v kateri zahtevajo, naj se ustanovi italijansko vseučilišče v Trstu, ker odklanjajo Italijani vsak drug kraj. Državnim poslancem so naročili, naj store vse zakonito in ustavno dovoljene korake za italijansko vseučilišče. Pozvali so tudi društva in občine, naj se pridružijo boju za italijansko vseučilišče. — Tudi italijanski visokošolci so priredili poseben shod za italijansko vseučilišče.

Italijanski dijaki so razposlali

vsem poslancem in uredništvom spomenico o laškem vseučiliškem vprašanju. Naslov slovensko sestavljene spomenice slove: „Italijanski dijaki Avstrije za italijansko vseučilišče v Triestu (!).“ Navedli so mnogo razlogov, zakaj je Trst pripravejši za vseučilišče kot Rovereto ali pa Trident; da ima Trst največ izobraževališč je pač res; ni pa res, da Italijani če se potegujejo za Trst nimajo političnih namenov, kakor nam zagotavljajo v spomenici italijanski dijaki. Dijaki so spomenico objavili tudi v nemškem, francoskem, poljskem, rumunskem, rusinskem, hrvaškem in češkem jeziku. Kaj bo neki dejal „Piccolo“, ko bo izvedel, da so se italijanski dijaki ponižali do našega „suženjskega jezika“?

— „Nuova Antologia“, največja in najuglednejša italijanska revija, prinaša, kakor poroča „Piccolo“, članek o italijanskem vseučiliškem vprašanju v Avstriji, ki priča, da Italijani v kraljestvu niso tako zagrizeni ali pa vsaj dosti bolj razumni in trezni, kot so naši primorski Lahi. Poročali smo že, kaj je nasvetoval našim Lahom „Osservatore Cattolico“. Članek v „Antologiji“ svetuje Lahom, naj se odpoveje zahtevi, da bodi fakulteta v Trstu, ker ni nikoli dobro riti z glavo skozi zid in naj se zadovolji s fakulteto v Tridentu ali pa v Roveredu. Dopisnik graja avstrijske Italijane, ker so otročji in vladinallashič nagajajo. Zdi se, da je članek iz italijanskih diplomatskih krogov. Sličen nasvet je rimski list „Tribuna“ stavil našim Lahom že l. 1902. „Piccolo“ odločno ugovarja člankarju, češ, da s tem vara javno mnenje Italijanov v kraljestvu in ruši prepotrebno edinstvo.

— **Slavnosti 300letnice Marijinih družb na Kranjskem** se udeležijo nadalje naslednje Marijine družbe: 20. Mladiška družba na Vrhniki; 21. Mladiška družba na Suhoru pri Metliki; 22. Dekliška družba na Vrhniki; 23. Mladiška družba v Gorjah pri Bledu; 24. Mladiška družba v Ribnici; 25. Mladiška družba na Igu; 26. Moška družba v Kropi; 27. Mladiška družba v Begunjah pri Cerklji; 28. Družba krščanskih mladeničev na Brezovici pri Ljubljani; 29. Mladiška družba v Tunicah; 30. Mladiška družba v Velesovem; 31. Družba za mladeniče na Dobrovi pri Ljubljani; 32. Družba za mladeniče na Trsteniku; 33. Mladiška družba v Senčurju pri Kranju; 34. Mladiška družba v Škofji Loki. — Gospodje voditelji, ta teden je zadnji čas za prijavo. S poznejšimi prijavami se zelo ovira določitev končnega sporeda.

— **Z manevrov na laški meji.** Te dni se manevrirali na laški meji za Kambreškimi nad Ročinjom lovci iz Kanala in Tolmina. En oddelek je predstavljal sovražnike, drugi jih je napadel. Seveda je pokalo, kakor bi se bila mala bitka. Slučaj je hotel, da so ob istem času manevrirali tudi laški vojski gorskega oddelka z mulami na nasprotni strani. Vojski so se gledali z ene in druge strani, ko pa je začelo pokati na manevrih na naši strani so jo pebrisali Lahi z mulami, kar se je dalo naglo. Naši vojski in častniki se niso mogli zdržati smeja radi bega laških vojakov z mulami vred.

— **Predrznost nemške tvrde.** Eden trgovcev v Pestoju je oddal tvrdki brata Eckhel v Trstu v slovenskem jeziku spisano naročilo na pošiljatev blaga. Dasi ni lažjega, nego dobiti v Trstu slovenščine zmožnega uradnika ali tolmača, in dasi ima slovenski jezik v Trstu več pravice do upoštevanja nego pa nemški, se je tvrdka Eckhel vendarle drznila pozvati dotičnega trgovca na pravnosramen način, naj piše v prihodnje laški ali nemški češ, da ona slovenščine ni zmožna. Rečena tržaška tvrdka ima dokaj odjemalcev po slovenskih pokrajinah. Zato pa bi že navaden čut spodobnosti in dostojnosti zahteval, da ima vsaj enega slovenščine zmožnega sotrudnika, kakor jih imajo druge, sicer laške tvrde, ki imajo slovenske trgovce za odjemalce.

— **Tržaške obrežne zgradbe.** Meseca junija se je že pritežilo odposlaništvu tržaške borze pri trgovinskem ministru, ker počasi napredujejo obrežne zgradbe v Trstu. V tržaški trgovski zbornici je naznanil predsednik, da namerava storiti borzno odposlaništvu nadaljine korake, ker je zaradi počasnih zgradbenih del v pristanišču oškodovana tržaška trgovina.

— **Hinko Sirovatka pred ameriški porotniki.** Banka F. Zotti v New Yorku je tožila g. Hinka Sirovatke češ, da je banko razžalil na časti. Senat je sklenil, da gosp. Sirovatka pride pred porotnike.

— **Skof Gugler ponesrečil.** Ponesrečil je v Zagrebu škof Gugler. Padel je po stopnicah. Skof ima več poškodb, zlomil si je tudi nogo.

— **Oglejski zvonik.** V Ogleju bodo temeljito popravili starodavni stolp katedralke.

— **Gorski topničarji na Gorenjskem.** Gorski topničarji so 19. t. m. zapustili Tržič, kjer so se mudili osem dni. Imeli so vaje na bližnjih prelazih. Na Bistriški planini je padla neka mula 80 m globoko ter se takoj ubil.

— **Utonil je v Krki hlapec Martin Drčar.**

— **Konjerejsko premovanje v Bohinju** je zagotovljeno, ker je mini-

strstvo dovolilo na prošnjo konjerejskega odseka za 200 kron, grof Cuccini pa 300 kron. Premovanje se vrši dne 1. septembra.

— **Umrl je v Pestoju g. Stefan Kofol,** zasebnik iz Gorice, star 63 let.

— **Huda ura.** V ponedeljek predpoldnem je med viharjem in dežjem padla toča v Dobropoljah. Nevihta se je podila v smeri iz severozahoda. Prizadeto je zlasti zdensko, malovaško in zagoriško polje. — Prejšnji četrtek je pa treščilo v Rčeljevo hišo v Zdevakivasi, kjer pa slučajno ni bilo nikogar v hiši.

— **Maturu v Kranju,** ki se je končala včeraj, je naredilo stedečih sedemnajst osmošolcev: Cop Jožef, Debeljak A., Erman J., Fister R., Grašič J., Ješe L., Jurca Jos. (z odliko), Košmelj Fr., Matjašič F., Oblak J., Pehani Ign., Razbornik J., Sajevec Jos., Senk Fr., Vidic J., Virant F., Wario K. En kandidat je propadel za dva meseca, eden za eno leto. Od dveh eksternistov je propadel eden (ki je delal mature tretjič) popolnoma, eden pa za eno leto.

— **Konferenca sodalitatis za kamniško dekanijo** bo v ponedeljek, dne 24. t. mes., ob pol 9 uri zjutraj, na Gojzdu.

— **Promoviran je bil včeraj na dunajskem vseučilišču za doktorja modroslovja gospod Alcide Degasper, bivši predsednik katoliškega akademičnega društva „Unione cattolica“, ki je priobčil v letošnji „Zori“ št. 5 članek „Socialno delovanje italijanskega katoliškega dijaštva na Trentinskem“.**

— **Obrtni odsek državnega zbora** je včeraj sprejel točke o izkušnjah obrtniških učencev, predno postanejo pomočniki. Izkušnja za pomočnika se bo vršila vedno pred komisijo dotične zadrge.

— **Lokalne razstave del obrtnih pomočnikov.** — Te dni so se na Goriškem konstituirali odbori za nadzorovanje in prirejanje posameznih lokalnih razstav obrtnih pomočnikov, ki se bodo vršile po prizadevanju zavoda za pospeševanje male obrti v jeseni v Gorici, Krmini, Tržiču in Sežani.

— **Predrzen Lah.** Po ljubljanski okolici hodi neki Lah, ki se predstavlja za Eurico Bacio, potnik neke fotografske firme z Milana. Ko stopi v hišo slovenskih trgovcev, gostilničarjev i. t. d. ponosno pozdravi, potem pa vpraša: „Parla italiano“. Ako se prišleca ne razume in se ga noče razumeti, razlaga s kazanjem in pantomimi, da želi prevzeti za firmo izdelovanje razglednic s sliko domačega kraja, trgovca, gostilničarja i. t. d. Če se spusti kdo ž njim v laški pogovor, tedaj pa prične slednji zabavljati čez slovenski jezik, celo čez Avstrijo, a seveda v fini obliki. Spozna se da se za kupčije dosti ne briga, temveč, da v naših krajih kaj drugega zasleduje. Ali je spion? Pred nekoliko dnevi vrgli so ga na Vrhniki kot laškega ogleduha z gostilne.

Ljubljanske novice.

lj **Občinski svet** ima jutri tajno sejo, v kateri bo sklepal o nakupu hiš in prostora stare vojaške bolnice na Dunajski cesti.

lj **Na korist pogorelcem v Horjulu** bo danes zvečer koncert društvene godbe v hotelu „Lloyd“.

lj **Dohod českih trgovcev v Ljubljano.** Slov. trg. društvo „Merkur“ naznanja, da pride večje število članov „Česko obhodnicke besede v Pragi“ ob priliki poučnega potovanja na jug v petek, dne 21. t. m. v Ljubljano. Zvečer istega dne se vrši na vrtu odnosno ob slabem vremenu v areni „Narod. doma“ bratski sestanek, na katerega najljubše vabimo gg. člane in prijatelje društva. Za zabavo bodeta skrbela naš pevski zbor in društvena godba, ki priredi ta večer koncert v „Narod. domu“. Nadejamo se obile udeležbe.

lj **samoumor.** Sinoči se je ustrelil v nekem tukajšnjem hotelu pravnik Živko Antič, rodом iz Bakra. Zadel se je v desno senco in je bil takoj mrtev. Zapustil je pismo, v katerem navaja vzrok samoumora, da ni šel delat izkušnje, ker je itak vedel, da je ne bode napravil. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

lj **V Zvezdi** na Prešernovi veselici so našli palico s srebrno kljuko. Dobi se na magistratu.

lj **Slučaj, ali kaj?** Trgovski potnik Aleksander Ličan je izgubil dne 2. t. m. na ljudski veselici v Rožni dolini zlato težko uro, ki je imela kot posebno znamenje vezano na spodnjem krovu znotraj: „Velika noč 1903.“ Pred nekaj dnevi je pa naznanil neki hlapec pri tukajšnji policiji, da mu je bila ukradena ravno taka ura, kakor jo je popisal Ličan, in dva suknjiča, katere je pa pozneje našel na nekem vrtu. Ko je bil hlapec aretovan zaradi suma prikritja najdenine, oziroma tatvine, je pri zaslišanju pripovedoval, da mu je uro postal pred tremi leti iz Amerike stric, in ker jo

je dobil ravno o Veliki noči, je pustil vezati v uro, in sicer v Trstu. „Velika noč 1903“ Uro je videlo več ljudi, dokler ni bila gravirana, potem je pa ni nikomur več pokazal. Ker je hlapec zelo sumljiv, da je uro našel ali jo pa Ličonu ukradel, se je izročil c. kr. dež. sodišču.

lj **S Krškega** so včeraj pripeljali v vojaško bolnišnico dva topničarja, katerima je šlo kolo topa čez noge in ju močno poškodovalo.

lj **Neprevidnost.** Včeraj zjutraj so peljali mizarski pomočniki Jakob Tavželj, Pavel Fajdiga, in Andrej Koren z južnega kolodvora po Resljevi cesti 400 kg morske trave. Prva dva sta sedela na vozu, Koren je pa vlekel voz. Na klancu proti jubilejskemu mostu je prišel voz v tako močan tek, da ga Koren ni mogel vstaviti in se je zaletel ž njim na križpotu sv. Petra ceste v neki voz. Koren je padel pod voz nakar mu je šlo kolo čez stopalo desno noge in ga tako poškodovalo, da se ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Nesreča.** Danes zjutraj je pripeljal po Tržaški cesti posestnikov sin Pavel Semič iz Vipave voz sadja. Ko je hotel stopiti pred gostilno „Ameriko“ na voz, se mu je spodrsnilo, da je Semič padel pod voz. Kolo mu je šlo čez obe nogi in ga težko poškodovalo.

lj **„Hotel Stadt Wien“** nam javlja, da je srbskim gostom računal 10 K 80 vin. štirim osebam za postelje v dveh sobah.

lj **Sin Dimežev aretiran.** Pri Celovcu so aretirali 43 let starega, že večkrat kaznovanega postopača Janeza Kušarja iz Ježice. Ta Kušar je sin Jožefa Siherla, ki je bil kot ropar Dimež strah kranjskega in kamniškega okraja.

lj **Opekla se je** branjeveva žena Marjana Gorsetova, ko je včeraj popoldne ukradla izpod Žargijeve prodajalnice na Sv. Petra cesti viseč dežnik, vreden 4 krone. Trгоvec Žargi je tatico opazil in jo prijel. Ko ji je dežnik odvzel, jo je izročil policijskemu stražniku.

lj **Papiga** je ušla g. Jeločniku. Kdor jo dobi, naj jo blagohotno odda v trafiki na Zabjeku.

lj **Umrl so:** Marija Dekleva, glasbenega učitelja hči, 2½ leta. Franc Jager, ščetar, 58 let, Florjanske ulice 22. Marijan Gross, solicatorjev sin, 4 mesece.

lj **Skrajna občutljivost.** „Nared“ že ne ve, koga bi vse napadel, zato se je zagnal celo v „Goljfive kačo, ki je izšla pevodom Prešernove veselice v Zvezdi. Najbolj ga jezi to, da „G. K.“ ni napadala klerikalcev in se vtikala v „Narodovo“ politiko. „Goljfive kača“ pa sploh ni nikogar napadala. Da se je pa nekoliko pošalila z nekaterimi ožjimi semišljeniki, bi dotičniki prav lahko prebavili, a nekaterniki mislijo, da so vsled zaslug svojih prednikov: nedotakljivi in pristni človek in pol, dasi v resnici komaj razločujejo jajce od hruške.

lj **Stavbinske vesti.** Tvrdka Sebastian Huber, tovarna za izdelavo umetnega kamnja bo na parceli 72/5 ob Dunajski cesti napravila tovarno za umetno kamenje. — V Komenskega ulici bo zgradil kamnosek g. Ig. Camernik novo hišo.

lj **Pogrešaja** od ponedeljka l. 1883. rojenega dežnikarskega pomočnika Nikolaja Motuša iz Belovarja. Zjutraj so ga videli še v sobi, potem je pa brez sledu izginil. Sumi se, da se mu je pripetila kaka nesreča.

lj **Zabjek prodan.** Na današnji javni dražbi je hiša št. 17 na Zabjeku, ki je bila cenjena na 25.000 kron kupil fotograf Landau za 16.735 kron, hiša št. 19, ki je bila cenjena na 12.200 kron pa g. Oroslov Dolenec za 12.350 kron.

Darovi.

Poslani našemu upravništvu.

Za pogorelce v Horjulu so darovali: G. Stele iz Spodnje Šške 6 K. — G. Val Oblak, kopljan v Št. Juriju, 5 K. — G. Franc Cinkole, posestnik in gostilničar v Ljubljani, 5 K. — G. Val. Sitar, kaplan v Šmarjah (Sap), 5 K.

Izpred sodišča.

Mlada tatica. Marija Lavrenčič, 17 let stara delavka v Ljubljani je več strankam izmaknila ženske obleke, rjuhe, žepne rute, perila in gotovega denarja. Sodišče ji je prisodilo 6 tednov ječe.

Poizkušena tatvina v postojnski jami. Josip Serdoz, umirovljeni mojster arzenala v Pulju, mudil se je s svojo nečakinjo na binkoštni ponedeljek v postojnski jami. Ko si je pa na plesišču ogledoval stene in strop, je čutil, da mu je nekdo posegel v žep njegove suknje. Takoj je zapazil, da mu je izginila listnica z vsebino 100 K. Poleg njega je stal Josip Servignini, agent iz Milana, katerega je takoj prijel, a ta je pa izpustil listnico

na tla in se pomešal med gledalce na plesišču; vendar se je posrečilo ga prijeti. Za to poizkušeno tatvino je dobil 2 meseca težke ječe.

Zaradi šest polen v ječo. Gozdni erar v Idriji ima postavljene v Idriji lesene grablje, s katerimi se zadržuje pripravljeni les. Prigodi se pa le semintja, da kako poleno uide. Takih šest polen sta vlovila rudarja Jakob Furlan in Peter Zonta. Na miredvoru sta imela spravljeno orodje, s katerim sta ta les v vrednosti 66 v vlovila. Ko njima je pa hotel gozdni čuvaj to orodje odvzeti, sta se temu protivila ter mu ga izkušala iztrgati iz rok. Sodišče je vsakega izmed nju obsodilo na 4 tedne ječe.

Štalarske novice.

š **Nagrade za učenje slovenskega jezika.** V celjskem nemškem „Studentenheimu“ so imeli z gojenci skušnje o znanju slovenskega jezika, med pet dijakov, ki so najbolje znali so razdelili cele nagrade. — Med takimi obdarovanci je tudi neki Hohn Edmund iz Ljubljane in Jeretin Hugo iz Litijske, Lorgor Viktor iz Smarja pri Jelšah in Weiach Franc iz Luč. Tako Nemci hočejo pripravljati, da bodo njihovi gojenci za službe na Slovenskem uspešneje konkurirali s Slovenci.

š **Rodbinska drama.** Žena krojača Frana Kranjca v Lipi, občina Teharje, je bila svojemu možu nezvesta, radi tega je bil v rodbini večkrat prepri. Preteklo nedeljo je žena pobegnila k svoji materi Frančiški Mravlak. Kranjc je šel za njo. Na poti je srečal delavca Alojzija Tanšerja, ki pri Mravlakovih spi. Takoj je Kranjc Tanšerja napadel in ga obdelaval z nožem. — Težko ranjenemu Tanšerju se je posrečilo pobegniti. Kranjc je šel nato s svojo materjo, ki ga je dohitela v hišo Mravlakovih, kjer sta z materjo skupno napadla pobeglo ženo. Mati je držala sinah za lase, Kranjc je pa udrihal z nožem po svoji ženi ter ji zadal mnogo težkih ran na glavi in hrbtu. Psi, ki je svojo gospodarico branil, je Kranjc usmrtil. Kranjc že sedi v zaporih celjskega sodišča.

š **Napačni dijamant.** V mariborski bolnici je umrla neka ženska, ki je v svoji oporoki omenila, da zapušča dijamant, katerega že 30 let nosi v usnjati okolu vretu privezani torbici svojim sorodnikom in za dobredelne namene. Res so našli pri mrtvi ženski usnjato torbico, v kateri je bil bel prozoren kamen in listek: „Diamant, najden l. 1872. v Kaliforniji. Vrednost 2000 gld.“ Pokazali se kamen izvedencu, ki je pa povedal, da je ženska 30 let nosila skrit navaden kamen brez kake vrednosti.

š **Odlikovanje.** Slovensko politično društvo na Teharjih je imenovalo g. dr. Fr. Stora za svojega častnega člana.

š **Nemški tehnik tat.** Vsled zahteve graške policije je bil na Dunaju aretiran 24 let stari tehnik Anton Walter, ker je ukradel neko kolo.

Razne stvari.

Najnovejše.

200 oseb umorjenih. V New Yorku je bilo 200 mladih Italijanov umorjenih od italijanske „kamorre“. Trupla so našli v neki kleti.

Za ločitev zakona toži princ Filip Koburški svojo soproga princezino Lujizo Koburško.

Vročina v Ameriki je tolika, da je 18. t. m. 50 oseb v glavnih mestih umrlo vsled vročine, 23 v New Yorku.

Zopet pošten ogrski politik. Bivši ogrski državni poslanec dr. Adam Horwath je bil v Keckemetu obsojen na eno leto ječe, ker je ponesrečil 12.000 K mestnega denarja.

Lepotice na potovanju. Sto najlepših žena in deklic iz držav Ohio, Kentucky in Indiana je ravnokar došlo v London, ter bodo tekom mesecev počastile tudi druga večja evropska mesta s svojo navzočnostjo. To potovanje je zaključek konkurence, katero je razpisal časopis v Cincinnati za najlepše ženske. Citatelji lista so glasovali, katere med 300 ženskami so najlepše. Izvoljenke so potem dobile legitimacije za to obširno potovanje, katero pokrije uprava lista vse stroške. V družbi je same en moški, lastnik lista s svojo ženo in svojimi otroci.

Telefonska in brzojavna poročila.

Toplice pri Novem mestu, 20. julija. Zmaga naša Katoliško narodna stranka 19 odbornikov, napredna 9.

Trst, 20. julija. Na shodu za laško univerzo so se vsi izrekli za veliki ljudski shod in na predlog poslanca Bombiga iz Gorice sklenili zahtevati: „Trst ali nič!“

Pulj, 20. julija. Pri ostrem streljanju na bojni ladji „Habsburg“ se je pripetila eksplozija. En mornar je mrtev, en ranjen.

Poveljnik Montecuccoli je bil za časa ne- sreče na krovu ladje.

Budimpešta, 20. julija. Fejervary je razveljavil sklepe municijev, ki so pre- povedali pobirati prostovoljne davke.

Moskva, 20. julija. Včeraj je zbo- roval v palači princa Dolgorokega kongres ruskih zemstev. Navzočih je bilo 200 za- stopnikov. Predsedoval je grof H a i d e n. Predsednik moskovskega zemstva je raz- ločil težkoče, katere je bilo treba premagati, da je bil shod dovoljen. Kongres je zavrgel Buliginov ustavni načrt, češ, da ne more re- šiti Rusijo anarhije. Nato je prišlo v dvo- rano pet policijskih uradnikov, ki so v imenu mestnega glavarja proglasili shod za nepostaven. Policiisti so klicali: „Blagovolite seje tega parlamenta zaključiti.“ Vihar ogor- čenja je završal po dvorani. Predsednik Hai- den je izjavil polic. komisarju, da se shod zemstev temu ne pokori in da seje ne zaključi. Skliceval se je na carjevo izjavo knezu Trubeckemu, kateremu je car dejal, da nima nič proti patrijotičnim diskuzijam. Haiden je zaklical: „Nižjemu kakor carju se ne pokorim!“ Zborovalci so klicali na policijskega komisarja: „Le pripeljite sem orožnike in kazake!“ Policiaji so nato za- htevali, da se jim da imenik vseh navzočih in vse listine. Kot en glas je zagrmelo: „Zapišite celo Rusijo!“ Policija je nato šla v stransko sobo, kjer je sestavila protokol, spila precej ji serviranega čaja in odšla. V nadaljnjem posvetovanju je zemstvo formu- liralo napake Buliginovega načrta: volivni cenzus prepreči izraz pravega mišlje- nja ruskega ljudstva, izključitev nekaterih kategorij, nekaj meščanov in posebno vseh delavcev od postave daje ni pravilno, napaka je, da se hoče izključiti javnost obravnav, zborovalci so zahtevali imuniteto za poslance in osebno varnost, protestirali so, da bi bil parlament popolnoma podrejen državnemu svetu, ki je popolnoma birokratski, in proti temu, da bi ministri ne bili odgovorni. Nato se je kongres zemstev razšel.

Peterburg, 20. julija. (K. u.) „Rus- koje Slovo“ poroča: Ko je prišel včeraj Po- bjedonoscev na kolodvor Carskega sela je skočil proti njemu mlad mož z revolverjem v roki in hotel na Pobjedonosceva ustreliti. Predno je mogel izprožiti ga je spremljeva- lec Pobjedonosceva, skoro gotovo detektiv, prijel in izročil policiji.

Peterburg, 20. julija. „Rusk. Slovo“ poroča, da so v sedmih mestih v južni Ru- siji nemiri med vojaštvom.

Varšava, 20. julija. Na tukajšnjem kolodvoru so ustrelili orožnika. Napadalec niso ujeli. Ustrelili so tudi bivšega vseučil- lišnega profesorja Nemanova, ki je bil policijski agent in ovajal delavska društva.

Peterburg, 20. julija. Poročilo o zastrupljenih delavcih pojasnjuje vlada s tem, da je prišel le v kuhinjske priprave subli- mat in da ni nihče umrl.

Peterburg, 20. julija. V Sisatepolu so pri belemu dnevu oboroženi lopovi vdrli v filijalko carske banke in naskočili bla- gajno. Sluge so jih s puškami zapodili.

Peterburg, 20. julija. Iz Kronštata poročajo, da se je uprlo moštvo na bojnih ladjah. Topovi iz trdnjav so vsi namerjeni na bojne ladje, kjer se nahajajo uporni po- morščaki.

Lvov, 20. julija. Iz Varšave poro- čajo, da je v Mandžurijo namenjeni del polka „Cesar Franc Jožef I.“ dezertiral.

Helsingfors, 20. julija. (K. urad.) Včeraj popoldne je vrgel proti pomočniku generalnega guvernerja, tajnemu svetniku Dentrachu nekdo bombo. Dentrach je lahko ranjen na hrbtu, rokah in nogah.

Benetke, 20. julija. Iz Spezije po- ročajo, da so se na italijanski oklopnici „Morosini“ uprli podčastniki in mašinisti. Upor je bil hitro zaduščen. Krivce so zaprli.

Pariz, 20. julija. Danes je bila uradno razveljavljena kuratela nad princezino Ko- burško. Tudi princezinja toži sedaj za lo- čitev zakona.

Basel, 20. julija. Tukajšnji tramvaj- ski uslužbenci stavkajo.

Peterburg, 20. julija. Witte je vče- raj zvečer odpotoval v Pariz. Na kolodvoru so se poslovili od njega člani državnega sveta, kitajskega in korejskega poslaštva.

Tokio, 20. julija. Splošno sodijo, da se bodo Rusi na Sahalinu kmalu udali, ker jim bo zmanjkalo streliva.

Peterburg, 20. julija. Witte ima tako obsežna pooblastila, da lahko po sklepu miru sklene z Japonsko tudi trdno zvezo.

Zidarski pomočniki

sprejmo se takoj v delo pri
stavbinskem podjetništvu
Pilar, Mally in Bauda
v Zagrebu. 1452 3-1

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljub- ljeni soprog, oziroma oče, brat, svak in stric, gospod

Benedetto Zencovich,
pomorski kapitan v p. in veleposestnik

danes v torek, 18. julija ob 10. uri zvečer po dolgotrajni in mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v 58. letu svoje starosti mirno v Go- spodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bode v petek dne 21. julija ob 8. uri zjutraj. Maše zadušnice se bodo brale v tu- kajšnji župni cerkvi.

Prosi se tihega sožalja.

Sv. Bolfank pri Središču, dne 18. julija 1905.

Filomena Zencovich, roj. Schwin- ger, soproga; Albert Zencovich, c. in kr. poročnik, sin; Ema Zen- covich, učiteljica, hči.

Brez posebnega obvestila. 1454

Graščina Boštanj

pri Radni na Kranjskem postaja Sevnica pri Zidanem mostu p r o d a j a d n e 3. avgusta t. l. na

javni licitaciji
ob pol deseti uri dopoldne

22 glav goveje živine
kakor: krave, junice, mlade bike in drugo mlado goved. Nadalje tudi svinje (jorkširske pasme), marjasce, prasice in prašičke. 1451 2-1

2 mizarska pomočnika

sprejme takoj 1455 1-1
Jožef Odar, mizar
v Srednji vasi v Bohinju.

Lepo stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje, ali iz 3 sob in kuhinje se odda na **Ježici pri Ljubljani** 10 minut od postajališča za poletno sezono ali za več časa za ne visoko ceno v najem. 1440 1-1
Povpraša se na Ježici h. št. 63 poleg cerkve.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov
1449 3-1 Za gl. 195.

1 prekrasno pozlačena precijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 mo- derna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlatnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošajček za denar, 1 žepni nožek s pri- pravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simlii briljantov, zelo podobni, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo gl. 195. Razpošilja prou poštnemu po- vzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna trdka
P. Lust, Krakov št. 565.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Krepkega 16. do 17. let starega

učenca

sprejme takoj
Josip Jesih, mesar
Medvode. 1456 3-1

Vhodna vrata

za prodajalno

s kompletnimi izloženimi okni ter zroalnimi šipami se ceno prodajo

1378 5-3 pri
Alojziju Persché
Pred škofijo 21, Ljubljana.

10.000 hektolitrov

vinskih sodov

v vsaki velikosti, počenši od 5—70 he- ktolitrov prodaja po zelo zmerni

1352 7 ceni trdka
Aleks. Breyer i sinovi,
Križevci (Hrvaško).

Velecenjene gospodinje!
Zahtevajte pri nakupo- vanju makaron in nudelnov Vam v korist edino le spodaj označene.

1045 26-10

TOVARNA
STENIN
ED. ZELENKA
LJUBLJANA.

LJUBLJANSKE TESTENINE
pripoznano najboljšje!

Delniška stavbinska družba

„Union“ v Ljubljani

razpisuje subskripcijo na III. emisijo

delnic v smislu določil § 4. dr. pr. Emisija ima 600 delnic á 500 K. Izjave, koliko delnic se prevzame, poslati je podpisanemu najdalje

do 30. septembra 1905.

Do tega časa se mora tudi podpisanemu znesek uplačati. Po dovršenem vplačilu izroči se delničarju delnica.

V Ljubljani, 20. julija 1905. Za „Union“:
Dr. V. Gregorič, l. r.
predsednik.

Voda! Voda! Voda!

Prva in edina domača trdka za vse vodovodne naprave.

Inženir in vodni tehnik
K. LACHNIK
stavbeni podjetnik 144 4-1

Fran Josipova cesta 7 v Ljubljani Bethovenove ulice 4

prevzema sestave načrtov in proračunov za vodno preskrbitev kakor tudi brezhibno izvršitev takih naprav po zmernih cenah.

Tehnične izjave so brezplačne.

Tudi načrti so brezplačni, ako se izvršitev stavbe poveri trdki.

Najboljša izpričevala o 25 vodovodnih napravah na Kranjskem, izvršenih pod osebnim vodstvom lastnika trdke so vedno na razpolago.